

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-05-04

Diarienummer 0546/22

Handläggare

Maud Willardsson Engström

Telefon: 031-367 95 21

E-post:

maud.willardsson.engstrom@stadshuset.goteborg.se

Samverkansavtal om folkhälsoinsatser mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och kommunstyrelsen Göteborgs Stad 2023-2025

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Samverkansavtal om folkhälsoinsatser mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och kommunstyrelsen Göteborgs Stad 2023-2025, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.

Sammanfattning

Avtalstiden för nu gällande avtal mellan kommunstyrelsen och Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd om samverkan avseende folkhälsoinsatser, dnr 1360/20, sträcker sig till 2022-12-31. Under 2022 har ett nytt avtal förhandlats fram med avtalstid 2023-01-01 till 2025-12-31 med möjlighet till 12 månaders förlängning.

Finansiering av avtalet sker genom 50/50-principen vilket innebär att Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och Göteborgs Stad står för var sin lika stor del av den totala ersättningen i avtalet. Den totala ersättningen enligt avtalet uppgår till 8 980 000 kr per år, varav Göteborgs Stads del uppgår till 4 490 000 kr per år.

Syftet med avtalet är att samla, stötta och stärka det lokala folkhälsoarbetet med särskild inriktning på det gemensamma arbetet mellan parterna.

Stadsledningskontoret föreslår att det Samverkansavtal om folkhälsoinsatser mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och kommunstyrelsen Göteborgs Stad 2023-2025 i enlighet med bilaga till tjänsteutlåtande godkänns av kommunstyrelsen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Finansiering av avtalet sker genom 50/50-principen vilket innebär att Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och Göteborgs Stad står för var sin lika stor del av den totala ersättningen i avtalet. Den totala ersättningen enligt avtalet uppgår till 8 980 000 kr per år. Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd ersätter Göteborgs Stad med 4 980 000 kr per år för verksamhet enligt avtalet. Göteborgs Stads del uppgår till 4 980 000 kr per år.

Uppräkning för hela avtalsperioden är inräknad i ersättningen. Uppräkningen är baserad på en årlig uppräkning på 2 procent uttryckt som ett genomsnitt över antalet år i avtalsperioden.

Hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoinsatser syftar till att minska skillnader i livsvillkor och hälsa. Effekterna av tidiga insatser och att ge barn och ungdomar trygga och goda uppväxtvillkor syns oftast på längre sikt och har visat sig vara avgörande för folkhälsan på lång sikt. En bättre hälsa i befolkningen innebär mindre mänskligt lidande och mindre sjuklighet vilket kan innebära besparingar för såväl stadens som samhällets resurser. Ett gott hälsoläge bidrar till en mer produktiv befolkning där fler kan arbeta och bidra till samhället. Effektiva åtgärder som främjar folkhälsan kan därför få stor betydelse både för individen och samhällsutvecklingen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Oavsett vem man är eller var i staden man bor har alla rätt till en god hälsa.

Diskriminering, exkludering och reducerade livsmöjligheter påverkar hälsan negativt.

Hälsa är en mänsklig rättighet i sig samt en viktig förutsättning för att kunna tillgodogöra sig andra viktiga resurser som utbildning, arbete, bostad och kultur. Detta samverkansavtal möjliggör ett stöd och en förstärkning av det lokala folkhälsoarbetet och syftar till att skapa likvärdiga livschanser och hälsa för alla invånare i staden.

Genomgående för folkhälsoarbetet är insatser som förbättrar folkhälsan generellt och särskilda insatser riktade till de grupper som har den sämsta hälsan. De insatser som prioriteras utifrån samverkansavtalet ska bidra till att öka människors möjlighet att tillvarata sina mänskliga rättigheter och att minska skillnader i hälsa och livsvillkor.

Det mest angelägna att kunna utläsa ur denna dimension är en analys om ärendet väntas inverka positivt eller negativt på invånarnas sociala relation mellan varandra och stadens verksamheter. I detta ingår beaktande av civilsamhället, idéburna aktörers och föreningslivets roll. Därtill bör det framgå i vilken utsträckning olika grupper i staden berörs. Detta för att underlätta bedömningen gentemot de aktuella mål som kommunfullmäktige satt.

Bilaga

Samverkansavtal om folkhälsoinsatser mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och kommunstyrelsen Göteborgs Stad 2022-2025

Ärendet

Nytt samverkansavtal om folkhälsoinsatser mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och kommunstyrelsen med giltighetstid 2023-01-01 till 2025-12-31. Avtalet medger en förlängning om 12 månader.

Beskrivning av ärendet

Avtal mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen om samverkan avseende folkhälsoinsatser har funnits sedan bildandet av Västra Götalandsregionen.

Avtalstiden för nu gällande avtal mellan kommunstyrelsen och Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd om samverkan avseende folkhälsoinsatser (dnr 1360/20) sträcker sig till 2022-12-31. Under 2022 har ett nytt avtal förhandlats fram. Föreliggande avtal avser perioden 2023-01-01 till 2025-12-31 med möjlighet till 12 månaders förlängning.

Beslutet gäller under förutsättning att Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och Göteborgs Stad fattar likalydande beslut.

En av utgångspunkterna för avtalet är befolkningsansvaret som inkluderar ansvar för det lokala folkhälsoarbetet. Inom Västra Götalandsregionen ligger det på hälso- och sjukvårdsnämnderna och inom Göteborg Stad är det från och med 2021-01-01 fördelat till nämnd utifrån verksamhetsansvar. Socialnämnderna har därutöver genom sitt reglemente fått ett lokalt samordningsansvar för folkhälsoarbete i staden utifrån sitt respektive stadsområde.

Samtliga socialnämnder i stadsområdena i Göteborg Stad har samverkansavtal med Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd om befolkningsinriktade folkhälsoinsatser. Socialnämnderna i stadsområdena står inför beslut om nya samverkansavtal med Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd att gälla 2023-2025.

Avtalets syfte, uppgifter och åtaganden

Syftet med avtalet är att samla, stötta och stärka det lokala folkhälsoarbetet med särskild inriktning på det gemensamma arbetet mellan parterna.

Avtalet består i huvudsak av följande uppgifter och åtaganden:

Gemensamma åtaganden: hälsodata samt samverkan kring uppföljning och utvärdering.

Åtagande för Göteborg Stad:

- övergripande samordning, ledning och styrning, uppföljning, kommunikations- och informationsinsatser samt utbildningsinsatser.
- Kompetenshöjning och metodutveckling av hälsofrämjande och förebyggande karaktär inom alkohol-, narkotika-, doping-, och tobak-, och spelområdet (ANDTS) i syfte att stödja det lokala folkhälsoarbetet.
- Att Hälsoäventyrens verksamhet finns tillgänglig i hela staden och framförallt i de skolor där barn och unga behöver det mest. Hälsoäventyr kompletterar grundskolans hälsofrämjande arbete och undervisning.

Åtagande för Västra Götalandsregionen:

i överenskommelser och avtal med olika utförare tydligt definiera uppdrag och åtaganden avseende hälsofrämjande och förebyggande insatser samt deltagande i det lokala folkhälsoarbetet.

Förändringar gentemot tidigare avtal

Innehållet i föreliggande avtal är i huvudsak det samma som i nu gällande avtal med ändringar enligt nedan.

- Hälsoäventyren har lagts till i avtalet för att genomföra ett stadenövergripande arbete. Tidigare har enbart vissa stadsdelar genomfört Hälsoäventyrsverksamhet. Verksamheten ska nu finnas tillgänglig i hela staden och framför allt i de skolor där barn och unga behöver det mest.
- Avtalstiden har förlängts med ett år, från tidigare två år till tre år (2023-2025), för att skapa bättre förutsättningar för kontinuitet.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att ett befolkningsinriktat främjande och förebyggande folkhälsoarbete bidrar till att utjämna skillnader i livsvillkor och hälsa och på sikt nå en mer jämlik hälsa i staden. Samverkan mellan kommun och region är en väletablerad framgångsfaktor för stadens folkhälsoarbete och avtalet bidrar till stärkt samverkan mellan aktörerna.

Stadsledningskontoret föreslår att det Samverkansavtal om folkhälsoinsatser mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och kommunstyrelsen Göteborgs Stad 2023-2025 i enlighet med bilagan till tjänsteutlåtande godkänns av kommunstyrelsen.

Magnús Sigfússon

Eva Hessman

Direktör Samhälle och omvärld

Stadsdirektör

Göteborgs
Stad

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Samverkansavtal om folkhälsöarbete

mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd
och kommunstyrelsen Göteborgs Stad 2023–
2025

Innehåll

1	Avtalsparter	3
2	Avtalstid samt ändring och uppsägning av avtal	3
2.1	Hävning av avtal	3
3	Utgångspunkter för avtalet.....	3
3.1	Styrdokument	4
4	Uppgifter och åtaganden	4
4.1	Gemensamma åtaganden.....	4
4.1.1.	Hälsodata.....	4
4.1.2	Samverkan kring uppföljning och utvärdering	4
4.2	Göteborgs Stad – Stadsledningskontoret	5
4.2.1	Samordning, ledning och styrning	5
4.2.2	Utbildningsinsatser.....	5
4.3	Göteborg stad - ANDTS-arbete	5
4.4	Göteborgs Stad - Hälsöäventyr	6
4.5	Västra Götalandsregionen – Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd.....	6
5	Dialogmöten.....	6
6	Redovisning och planering.....	6
7	Ekonomi	7
7.1	Finansiering.....	7
7.2	Ersättning	7
7.3	Uppräkning.....	7
7.4	Utbetalning.....	7
8	Tvist	8
9	Underskrifter	8

1 Avtalsparter

Kommunstyrelsen Göteborg Stad med organisationsnummer: 212000–1355 (nedan kallad Göteborgs Stad) samt Västra Götalandsregionen genom Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd med organisationsnummer: 232100–0131 (nedan kallad HSN).

2 Avtalstid samt ändring och uppsägning av avtal

Avtalet gäller från 1 januari 2023 till 31 december 2025. Avtalet kan förlängas med max 12 månader.

Uppsägning av avtalet för upphörande eller omförhandling ska meddelas den andra parten skriftligen senast juni månad inför nästkommande år.

Ändrade förutsättningar som påverkar avtalet ska skriftligen meddelas andra parten. Ändringar och tillägg till detta avtal ska för att vara gällande skriftligen godkännas av parterna.

2.1 Hävning av avtal

Vardera parten äger rätt att häva avtalet om den andra parten i väsentligt hänseende inte utför sina åtaganden och rättelse inte sker utan dröjsmål efter skriftlig erinran.

3 Utgångspunkter för avtalet

Avtalet är ett samverkansavtal. Syftet med avtalet är att samla, stötta och stärka det lokala folkhälsoarbetet i Göteborgs Stad med särskild inriktning på det gemensamma arbetet mellan parterna. Avtalet reglerar också uppgifter och åtaganden samt den ekonomiska fördelningen mellan parterna.

Utgångspunkten för avtalet är befolkningsansvaret som inkluderar ansvar för det lokala folkhälsoarbetet. Inom Göteborg Stad är det fördelat till nämnd utifrån verksamhetsansvar och inom Västra Götalandsregionen ligger det på hälso- och sjukvårdsnämnderna.

Arbetet med att förbättra folkhälsan kräver gemensamma insatser på alla nivåer. Ett framgångsrikt folkhälsoarbete måste utgå från övergripande strukturella förhållanden som befolkningens livsvillkor och hälsa. Folkhälsoarbetet ska utgå från perspektivet jämlikhet med syftet att minska skillnader i livsvillkor och hälsa.

Genomgående för folkhälsoarbetet är både insatser som förbättrar folkhälsan generellt och särskilda insatser riktade till de grupper som har den sämsta hälsan. Verksamheten ska omfatta systematiska och målinriktade insatser för att påverka befolkningens hälsa och även omfatta både hälsofrämjande och förebyggande insatser.

3.1 Styrdokument

Det övergripande målet för Sveriges nationella folkhälsopolitik är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”¹. På nationell nivå finns även åtta folkhälsopolitiska målområden.

Det övergripande nationella målet, med målområden, tillsammans med mål och prioriteringar i Göteborgs Stads respektive Västra Götalandsregionens styrdokument för folkhälsoarbetet (budget, måldokument, program med mera) ska utgöra grunden för inriktningen på folkhälsoinsatserna.

4 Uppgifter och åtaganden

4.1 Gemensamma åtaganden

4.1.1. Hälsodata

Göteborgs Stad genom stadsledningskontoret och Västra Götalandsregionen genom avdelningen data och analys, åtar sig att gemensamt stötta folkhälsoarbetet i Göteborgs Stad med folkhälsodata och epidemiologiskt stöd. Stödet ska utgöras av:

- Adekvata och lättillgängliga folkhälsodata,
- analysarbete samt
- stöd i presentation av hälsodata.

Vardera parten står för sin egen finansiering inom detta område. Göteborgs Stad ansvarar för samordning av aktiviteterna. Data som beställs från verksamheter utanför Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen ska samfinansieras genom detta avtal.

Ett utvecklingsområde för avtalsperioden är att skapa bättre tillgång till hälsodata från mödra- och barnhälsovård, skolhälsovård, tandvård och läkemedelsstatistik. Hälsodata bör göras tillgängliga på flera olika nivåer: kommun-/hälso- och sjukvårdsnämnds nivå, stadsområdesnivå samt när så är möjligt på mellanområdesnivå.

Informationen i Hälsobladet ska uppdateras under avtalsperioden.

Göteborgs Stad gör urval ur den nationella folkhälsoenkäten ”Hälsa på lika villkor” vartannat år. Parterna har för avsikt att samarbeta kring bearbetning av rådata.

4.1.2 Samverkan kring uppföljning och utvärdering

Parterna ska samverka med varandra avseende uppföljning och utvärdering inom ramen för detta avtal. Samverkan kan även ske med till exempel universitet.

¹ Proposition 2017/18:249 god och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik.

4.2 Göteborgs Stad – Stadsledningskontoret

Enligt detta avtal ska det finnas minst en årsarbetare med examen i folkhälsovetenskap vid Stadsledningskontoret, Göteborgs Stad. Vid avsteg från dessa principer samt vid förändringar som nyanställning, omplacering eller tjänstledighet/vikariat längre än 12 månader ska Stadsledningskontoret föra en dialog med ansvarig tjänsteperson vid Västra Götalandsregionens koncernkontor.

Göteborgs Stads åtagande, genom Stadsledningskontoret, består av;

- övergripande samordning, ledning och styrning, uppföljning,
- kommunikation- och informationsinsatser samt
- utbildningsinsatser inom folkhälsoområdet

4.2.1 Samordning, ledning och styrning

Göteborg Stad åtar sig ett övergripande samordningsansvar för folkhälsofrågor i staden. Samordning, ledning, styrning och stöd ska utformas i dialog med socialförvaltningar, övriga berörda förvaltningar och folkhälsoaktörer i Göteborgs Stad. Det lokala folkhälsoarbetet som bedrivs utifrån lokala avtal mellan Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd och respektive socialnämnd har särskild prioritet. Samverkan ska ske med aktörer på nationell och regional nivå. Göteborgs Stad åtar sig även att medverka i nätverk, arbetsgrupper eller motsvarande nationellt, regionalt och lokalt.

4.2.2 Utbildningsinsatser

Göteborgs Stad åtar sig genom detta avtal att minst en gång vartannat år genomföra en kurs om 7,5 högskolepoäng med inriktning på social hållbarhet och jämlik hälsa. Utbildningen vänder sig till tjänstepersoner och politiker från Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen. Utbildningen är en del av ett kompetensutvecklingspaket inom arbetet med en jämlik stad.

Göteborgs Stad åtar sig att delta aktivt i planering och genomförande av konferenser och seminarier som har direkt bäring på arbetet med jämlik hälsa i Göteborgs Stad.

4.3 Göteborg stad - ANDTS-arbete

Göteborgs Stad åtar sig att bidra till kompetenshöjning och metodutveckling av hälsofrämjande och förebyggande karaktär inom alkohol-, narkotika-, doping-, tobak-, och spelområdet (ANDTS) i syfte att stödja det lokala folkhälsoarbetet.

Utvecklingen av arbetet med ANDTS ska utgå från barn och ungdomarnas behov och riktas till personal i staden, civilsamhället och andra samverkansaktörer.

Göteborgs Stad åtar sig att driva Kompetenscentrum ANDTS, där kunskapshöjande aktiviteter genomförs, såsom föreläsningar, seminarier, utbildningar, konferenser och konsultationer.

Det ska ske en strukturerad samverkan och nätverkande mellan berörda förvaltningar inom staden och utvecklingsarbete ska ske tillsammans med utvecklingsledare folkhälsa.

Efter dialog och överenskommelse mellan parterna kan nya samverkansområden tillkomma under avtalsperioden.

4.4 Göteborgs Stad - Hälsoäventyr

Göteborgs Stad åtar sig att Hälsoäventyrens verksamhet ska finnas tillgänglig i hela staden och framför allt i de skolor där barn och unga behöver det mest.

Syftet med Hälsoäventyr är att barn och i vissa fall vårdnadshavare utvecklar förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan. Hälsoäventyr ska stärka barns självkänsla så att de utvecklar förmåga att fatta goda och hälsosamma beslut.

Målgruppen är elever i förskoleklass till och med årskurs 9 och i vissa fall deras vårdnadshavare.

Hälsoäventyren kompletterar grundskolans hälsofrämjande arbete och undervisning. Uppdraget är att genom upplevelsebaserad pedagogik förmedla och öka kunskap om kropp och hälsa hos barn och unga. Detta för att ge barn och unga goda förutsättningar genom skolåren för goda livsval och bättre studieresultat.

4.5 Västra Götalandsregionen – Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd

Som ägare fördelar regionfullmäktige resurser till nämnder som exempelvis hälso- och sjukvårdsnämnderna. Hälso- och sjukvårdsnämnderna är beställare och har ett befolkningsansvar inom sitt geografiska område. Med grund i befolkningens behov beställer nämnderna vård från till exempel sjukhus och förvaltningar, utförare. Beställningen görs genom att nämnden tecknar avtal eller överenskommelser med ansvariga utförare.

Utförarna inom Västra Götalandsregionen ska delta aktivt i det lokala folkhälsoarbetet. Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd åtar sig att i överenskommelser och avtal med olika utförare tydligt definiera uppdrag och åtaganden avseende hälsofrämjande och förebyggande insatser samt deltagande i det lokala folkhälsoarbetet.

5 Dialogmöten

Minst en gång per termin träffas parterna i dialogmöten för att informera varandra om beslut, uppdrag, förändringar i planer, resurser, samordning med mera som har betydelse för avtalet. I dialogmötena diskuteras även uppföljning och utveckling av avtalet.

6 Redovisning och planering

Göteborgs Stad ska årligen skriftligen lämna en samlad tjänstepersonsberedd redovisning enligt detta avtal. Redovisningen ska även innehålla en ekonomisk redovisning. Redovisningen ska vara Västra Götalandsregionen tillhanda senast 1 februari varje år.

En årlig handlingsplan formuleras för det centrala befolkningsinriktade folkhälsoarbetet. Handlingsplanen ska innehålla en budget för planerade insatser och ska skickas till HSN senast den 1 december årligen.

7 Ekonomi

7.1 Finansiering

Finansiering av detta avtal sker genom 50/50-principen. Det innebär att Göteborgs Stad och HSN står för var sin lika stor del av den totala ersättningen i avtalet.

7.2 Ersättning

Den totala ersättningen enligt avtalet är 8 980 000 kronor varav

- Göteborgs stad:s del: 4 490 000 kronor och
- HSN:s del: 4 490 000 kronor

Verksamhetsmedel ska i första hand användas under samma år då ersättningen betalas ut. Inom avtalsperioden kan verksamhetsmedel överföras till nästkommande år, enligt nedan.

Om det vid årets slut finns oförbrukade verksamhetsmedel kan Göteborg Stad på eget initiativ föra över maximalt 10 % av de totala verksamhetsmedlen till nästkommande år. Detta kan enbart ske om verksamhetsmedel för en pågående eller planerad insats inte kommer att förbrukas under innevarande budgetår, och om insatsen ska pågå under nästkommande år. Vid dessa fall ska insatsen skrivas in i kommande års handlingsplan och det ska tydligt framgå hur medlen ska användas.

Kvarvarande verksamhetsmedel (utöver de 10 % som enligt ovan får föras över) ska återgå till respektive avtalspart inom ramen för innevarande budgetår. Återbetalningen ska vara HSN tillhanda senast 20 december innevarande år.

7.3 Uppräkning

Uppräkning för hela avtalsperioden är inräknad i ersättningen. Den är baserad på en årlig uppräkning på 2 % uttryckt som ett genomsnitt över antalet år i avtalsperioden, det vill säga samma belopp betalas ut årligen.

Om avtalet förlängs med 12 månader sker uppräkning enligt regionindex.

7.4 Utbetalning

Utbetalning av ersättning från HSN till Göteborg Stad görs två gånger per år, i mars och september, med lika delar för första respektive andra halvåret.

Om det vid avtalsperiodens slut finns överskott av redan utbetalda medel ska detta återbetalas till respektive huvudman.

8 Tvist

Tvist mellan parterna rörande tillämpning och tolkning av detta avtal ska hanteras i dialog mellan parterna.

9 Underskrifter

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Göteborg 2022-__-__

Göteborg 2022-__-__

För kommunstyrelsen

För Göteborgs

Göteborg Stad

hälso- och sjukvårdsnämnd

Axel Josefson (M)

Johan Fält (M)

Ordförande

Ordförande